

Taula rodona Els novells

El primer Sant Jordi

Cinc autors novells ens expliquen què ha significat per a ells publicar el primer llibre i com viuran la seva primera diada de Sant Jordi: Mireia Vidal-Conte, Caterina Pascual Söderbaum, Martí Sales, Mònica Batet i Dolors Borau •

Entrevista de Francesc Bombí-Vilaseca • Fotografies de Pere Virgili

Què faran aquest Sant Jordi?

M.V.C. Jo estaré en una parada. Espero tenir contacte amb la gent, i no em fa por que no vingui ningú, perquè aniré a Pineda de Mar... M'agrada, és una eina més de comunicació.

M.S. Jo no faré res especial. El llibre va sortir fa un temps i ningú m'ha proposat res. És un llibre de poesia... Si em criden per anar a algun lloc hi aniré; m'apunto a un bombardeig. De fet, em sembla que en principi seré fora...

C.P.S. Jo estaré en una parada a l'escola rural d'Ullastret, on va la meua filla, amb el meu llibre i un clàssic suec que vaig traduir. També la Llibreria 22 de Girona m'ha dit que si vull podia anar a signar llibres, però no ho hem concretat. Tot plegat és una mica estrany, perquè és el primer llibre, i ho segueix sent, però hi ha una gran diferència de quan el vaig treure el 2001 a Suècia: fa quatre anys que va sortir, i no tinc la sensació que tenia llavors, quan no sabia si seria capaç d'escriure'n un segon, tot i que encara està per demostrar.

M.B. Jo avui [dues setmanes abans del 23 d'abril] m'he asabentat que haig d'anar a signar llibres, però no sé encara on... Això del Sant Jordi m'és igual perquè ho veig com un fenomen comercial; és el dia que es venen els llibres de sexe i de cuina, i com que no n'he escrit d'aquests m'és indiferent. El públic que compra per Sant Jordi no és el públic que em comprarà a mi.

D.B. Jo recordo de joveneta, d'adolescent, que era molt lectora i esperava el dia de Sant Jordi amb fruïció. Per a mi era un dia important. Després vaig passar uns anys en què em va passar una mica aquesta il·lusió: caus de l'arbre i t'adones que tot això és un muntatge, que tot és gros, que potser no trobes els llibres que et fan il·lusió a tu perquè hi ha un excés d'altres llibres... però ara torno a estar en una fase d'il·lusió. Torno a pensar que

haig de buscar els llibres que a mi m'agrada llegir, i com que no esperava de cap manera publicar, la veritat és que estic molt sorpresa. Estic molt il·lusionada. No em pensava que em fes tanta il·lusió, i a més el meu llibre acaba de sortir just ara. Em faran anar a signar a

Sabadell i a tres o quatre llibrerries de Barcelona.

Com ha anat, això de publicar el primer llibre?

M.V.C. Jo anava escrivint fins que un dia vaig decidir endreçar coses. Escric des de l'adolescència, i, en el meu cas, que

escric poesia, no s'escrivi per diners, ni per arribar a molta gent, ni per vendre llibres... Per a mi el fet de presentar-me a un premi era una manera d'endreçar, i si després el guanyes, doncs visca.

M.S. Jo portava uns quants anys escrivint per investigar, per seguir viu, per trobar-te, per les coses que t'impulsen, i ho vaig anar ensenyant a amics. Un dia l'hi vaig ensenyar al Manel Forcano, i em va dir que estava molt bé i que ho podria presentar a un premi, i ho vaig fer i no vaig guanyar... Però em vaig donar una nova oportunitat i vaig guanyar el Vila de Lloseta i me'l van publicar. Va ser l'esperonament dels amics, el que em va fer publicar, perquè de vegades tu estàs entotsolat amb la teua recerca de llenguatge i no tens punt de comunicació exterior, almenys en poesia.

C.P.S. Jo des del moment que vaig començar a llegir la primera novel·la d'aventures quan tenia 10 anys vaig decidir que jo volia fer allò: escriure un llibre, i de seguida m'hi vaig posar, però no vaig passar del capítol primer, que descrivia

els personatges. Jo no escric poemes però tampoc no em considero narradora: jo penso en imatges, i crec que els meus textos creixen més aviat com ho fa un poema que no pas com podria fer-ho una novel·la o un conte. Des d'aquell moment m'he passat la vida escrivint més que res poemes, però sempre havia volgut escriure un llibre, crear un univers propi, i em va costar molts anys entrar dins d'aquest univers, on després vaig estar vuit anys, fins que vaig considerar que el llibre estava fet.

M.B. Jo escric perquè vull escriure i perquè com més escrigui millor podré fer-ho, una mica com han dit tots...

D.B. A mi em deien que m'havia de dedicar a les lletres i jo tenia una gran vocació científica. M'hauria agradat ser veterinària a l'Àfrica o biòloga a les Antilles, o metge i anar a una guerra; m'apassiona l'anatomia, la fisiologia... A casa meua no van tenir sensibilitat per a això. Potser si hagués sigut noi ho haurien entès més... Aleshores tenia una altra passió, que era la música, i durant molts anys m'hi he dedicat. M'ha fet molt feliç. Agraïxo la formació musical que tinc, la disciplina, esperar, comptar compassos, aprendre a llegir música i interioritzar-la. Crec que això m'ha donat molt de si, però la música és un món difícil. En aquest país no es valoren gens. Música vol dir fer classes, cosa que em feia molt feliç, però estudiar un instrument i tirar una família endavant és incompatible: l'instrument demana que practiquis molt i va arribar un moment en què em va fer nosa i vaig decidir aturar-me a pensar què volia fer.

Va decidir canviar d'aïres?

D.B. En aquell moment van fer oficial la carrera de dietètica i nutrició, i vaig dir: "És la meua", i als 36 anys vaig tornar a la universitat a estudiar una carrera de ciències, que és el que volia fer, i m'ho vaig pas-

Autor busca títol

Els va costar gaire trobar el títol del primer llibre?

M.S. Molt, i per això vaig recórrer al plagi i li vaig posar *Huckleberry Finn*.

M.B. Jo no vaig recórrer al plagi, però vaig voler posar de títol *El ventre de la balena* i hi ha una novel·la de Javier Cercas que té aquest mateix títol en castellà, de manera que el vaig haver de canviar per *L'habitació grisa*.

C.P.S. El títol el tinc des del principi, he anat canviant de contingut moltes vegades, però el títol era la columna. *El sonet de la respiració* fa referència a un poema de Rilke, del qual també vaig extreure l'estructura del llibre. És la primera frase del llibre, com tot un resum.

D.B. A mi també m'ha costat molt. Eren quinze narracions i no m'ha costat titular-les cadascuna, però he hagut de pensar-hi molt per trobar un títol unitari, *Taula reservada*, en el qual em reconeixia.

M.V.C. Quan faig un llibre el concepte el tinc molt clar i el títol sorgeix tot sol. *Gestual* era un conjunt de gestos i imatges, mentre que *Pragari* era un llibre dedicat a Praga, i vaig jugar amb això i amb la pregària religiosa, per l'experiència mística que pot ser escriure.

D'esquerra a dreta:
Dolors Borau,
Caterina Pascual Söderbaum,
Mònica Batet, Mireia Vidal-Conte i Martí Sales

Taula rodona Els novells

sar bomba, fins que he acabat la carrera. A partir d'aquí, d'històries clíniques que ens presentaven i altres estímuls, vaig veure personatges, patologies, malalties que em van fascinar, i escrivia històries sobre els personatges per distreure'm. Un dia ho ensenyés a la parella, o als germans, i et diuen que tenen gràcia, i vas fent... Ara, al cap de cinc o sis anys, em van empènyer a un editor, Joan Simon d'Angle, li van agradar molt i me'n va demanar més. Vaig endreçar material i en vam seleccionar quinze narracions. Ha estat un procés on m'hi he trobat, no hi he anat. Jo no em sento escriptora. Sempre he escrit, però he fet tantes altres coses que una mica m'estreno en aquesta pell.

M.B. Jo tampoc em sento escriptora: és una paraula que mereix tot el respecte...

D.B. Fa por...

M.B. La gent s'autoanomena escriptor amb una facilitat... Per a mi escriptors són uns altres. M'agradaria arribar a ser-ho, però no ho sóc...

M.S. Però és donar-li una transcendència que no té: escriptor és qui escriu, igual que hi ha qui fa taules.

D.B. Si l'editor em sent dient que no sóc escriptora em renyarà, i amb raó. Si he publicat

un llibre l'haig d'engaltar: l'he escrit i amb la cara ben alta, no me n'averonyeixo.

M.V.C. Jo no em considero poeta, tampoc, per a mi un poeta és un altre...

D.B. Potser estem molt acomplexats...

M.V.C. És veritat, de vegades veig gent que fa servir la paraula *poeta* molt alegrement, però d'altra banda no és el mateix la meua vida ara que abans. No és igual que et diguin que ho fas bé que no tenir ni idea de què fas...

D.B. Però no és poeta qui vol.

M.V.C. Crec que és el lector qui ha de dir si ets o no un bon

poeta o escriptor. Hi ha poetes que han publicat moltíssim i encara no acabo de veure on tenen la poesia...

D.B. Però potser se'n senten...

M.V.C. Si ets arquitecte i fas cases i no s'aguanten mai: ets arquitecte?

D.B. Ets un mal arquitecte. També pots ser un mal poeta.

C.P.S. Hi ha una cosa que és particular en els escriptors i poetes, i és que quan algú diu que és ballarí o músic és que ha passat per una escola. En canvi, normalment els escriptors i els poetes no han passat per enlloc, i és molt difícil posar-se d'acord.

Borau, Batet, Pascual, Sales i, d'esquena, Vidal-Conte durant la xerrada que van mantenir en una de les sales de la seu del diari AVUI

M.S. ¿Però fa falta algun certificat extern legal, que et digui si ets tal cosa o tal altra?

D.B. Hi ha una formació...

M.S. Però si vas començar a escriure als 10 anys t'has format, també... Si això no és formació...

Com es plantegen un nou llibre?

M.V.C. Publicar un segon llibre és una ratificació del que fas, i que potser hi ha algun vers que és correcte. Tampoc ens hem d'ofuscar amb els premis, tot i que en aquest sentit la meua experiència és positiva.

D.B. Jo sóc molt lectora de poesia, però no tinc fusta de poeta. És cert, però, que aquí hi ha molta gent que escriu poesia i poca que en llegeix.

M.B. No deu ser culpa dels poetes!

D.B. No, és com una tradició. També hi ha corals a cada barriada, com grups de teatre, però no hi ha públic... Però això també s'ha d'assumir.

M.S. O s'ha de cultivar. A França, a cada poblet petit hi ha un petit conservatori i coral i sobretot hi ha un públic: tot el poble.

M.S. Aquí és una qüestió de l'educació, d'ensenyar a llegir més d'hora coses interessants, l'esperit crític...

D.B. No sé si es pot ensenyar a llegir: qui és bon lector ja ho és...

M.B. Però pots ensenyar a llegir, inculcar l'hàbit...

Com veuen el panorama literari?

M.S. Estem en un moment, des de fa vint o trenta anys, que el llibre ha passat a ser un bé de consum. Molta gent que es presenta a premis vol escriure *best sellers* i forrar-se! Hi ha una contaminació en el món de l'art en general i dels llibres en particular. Vas a la FNAC amb el carretó de la compra i vas omplint... El públic no és lector, és consumidor.

M.B. Sembla que és un bon lector qui llegeix cinc-centes pàgines... El llibre ha deixat de ser un fet artístic i s'equipara a anar a comprar un jersei.

M.V.C. Però el lector que vol investigar altres canals literaris té els seus espais. Sempre hi haurà una minoria a qui li interressi la literatura.

Com a mínim ara és més fàcil l'accés a gran part dels bons llibres que s'han escrit fins ara...

M.S. El contrapunt positiu és que tenim més a l'abast que mai tota la literatura universal. Fa cinquanta anys, la majoria d'obres costaven molt de trobar. El món d'avui és un paradís per a qui sap què vol.

D.B. El problema és que tot és molt caduc. Els nostres llibres ara són a les prestatgeries, però d'aquí a tres o quatre mesos potser ja no, i vivim d'aquesta manera, fugament.

AQUEST SANT JORDI REGALA UN BON LLIBRE Dedicat per l'autor!

Premi Sant Jordi

SIGNARAN llibres a PROA ESPAIS
al c. Rosselló, 212 i a la parada de
Rbla. Catalunya-Rosselló de Barcelona:

11 a 12 h	Silvia Tarragona Eduard Castellarnau
12 a 13 h	Eduard Castellarnau
13 a 14 h	Carme Riera Julià de Jòdar Jordi Bilbeny Miquel M. Gibert Victoria Bermejo i Miguel Gallardo Salvador Cot i Lluís Montserrat Joaquim Vilarnau Eduard Castellarnau
17 a 18 h	Llorenç Capdevila Josep Maria Terricabras Cristina Losantos Ignasi Blanch Tomàs Molina Eduard Castellarnau
18 a 19 h	Vicenç Llorca Xavier Renau Ricard Creus Eduard Castellarnau
19 a 20 h	Ignasi Riera Èric Bertran Francesc Cabana Laia Aguilar - Georgina Latre Eduard Castellarnau

**Grup
Enciclopèdia
Catalana**

Proa

www.proa.cat

www.editorialmina.com

laGalera

www.lagalera.cat

Taula rodona Els novells

Mònica Batet

El Pont d'Armentera, 1976

L'habitació grisa

Empúries. Premi J.M. Casero

Batet s'estrena amb *L'habitació grisa*, una novel·la rodorediana que intenta aprofundir en les relacions humanes, especialment en les maternofilials, a l'entorn d'una meravellosa llibreria anomenada Les Flors del Mal.

Com escriu?

"Procuro escriure si puc cada dia, però ara he estat en fase de revisió, i encara hi puc estar dos o tres mesos més... Normalment escric un dia i l'endemà ho reviso".

Té algun autor de capçalera?

"Dino Buzzati, Mercè Rodoreda i Julio Cortázar".

Quin llibre li agradaria que fos un dels més venuts?

"*El desert dels tàrtars*, de Dino Buzzati, és una obra mestra. 14 euros, molt barat, a Empúries".

Mireia Vidal-Conte

Barcelona, 1970

Gestual

Pagès Editors. Premi Recull Pragari
Columna. Premi Miquel de Palol

En un any Vidal-Conte ha passat de ser una total desconeguda a publicar dos llibres apadrinats per sengles premis. El poeta Màrius Sampere escriu al pròleg de *Gestual*: "No dona cap total matemàtic, però sí una composició harmònica, ens ofereix una visió suficient i particular de l'entesa de la poeta amb el món que l'envolta". A *Pragari* l'autora ha intentat "resumir Praga a partir de l'experiència de la ciutat".

Com escriu?

"No escric cada dia. A vegades estic tres mesos sense escriure i després un dia puc estar-m'hi de nou del matí a onze de la nit, a sac, sense normativa. Intento inspirar-me en sensacions o en la vida mateixa. Escric bastant amb música, m'abstrau bastant i intento trobar-hi paraules".

Té algun autor de capçalera?

"Va a èpoques, però m'és indispensable Alejandra Pizarnik. També Màrius Sampere i Joan Brossa".

Quin llibre li agradaria que fos un dels més venuts?

"Si pogués ser, m'agradaria que es vengués molt un llibre de poesia dels de veritat, com l'*Iconograma* de Màrius Sampere (*La Garúa*)".

Caterina Pascual Söderbaum

Lleida, 1962

El sonet de la respiració

La Magrana. Premi Katapultpriset al millor debut literari del 2001

Caterina Pascual Söderbaum, filla d'un català i una sueca, va publicar el 2001 en la seva llengua materna *El sonet de la respiració*, que segons l'Associació d'Escriptors de Suècia va ser el debut literari de l'any, com van reconèixer amb el premi Katapultpriset. Actualment Pascual viu a Jafre (Girona), però el seu itinerari vital ha estat marcat pel viatge, ja que ha viscut a Barcelona, Cartagena, Maó, Girona, Menorca, Anglaterra, l'Argentina, el Brasil i Uppsala, entre d'altres. Un desarrelament que s'aferma en una escriptura molt potent.

Com escriu?

"Escric al matí i després de llegir. Necessito llegir alguna cosa per posar-me a to, m'és fonamental. Sempre busco algun detall, alguna cosa que me'n dispari una altra".

Té algun autor de capçalera?

"Va molt a èpoques. En una època de la meua vida vaig llegir molt Shakespeare, Baudelaire i molt de teatre, i ara estic llegint més assaig i poesia, depèn del que busqui. Llegir és com anar al supermercat, sempre estàs buscant alguna cosa, des de paraules fins a una entrada".

Quin llibre li agradaria que fos un dels més venuts?

"No ho sé".

Martí Sales

Barcelona, 1979

Huckleberry Finn

Moll. Premi de Poesia Vila de Lloseta

Du la literatura a la sang: és fill de l'escriptor Francesc Sales i la il·lustradora Eulàlia Sariola, que va trencar aigües passejant per la Fira del Llibre. Actor, músic, poeta, veu necessari el trencament de les fronteres. "Hi ha moments que escric i no sé ben bé quin gènere és..., és una cosa molt híbrida, i estem en un moment que ja està bé batal·lar pel transgènere".

Com escriu?

"Caço molt, vaig fent tot el que haig de fer tot el dia amb les orelles ben obertes, i quan escolto frases, paraules, vaig a veure una exposició, teatre..., estímuls forts, és fantàstic, surto vibrant. Així que puc sec i escric, però de vegades ho deixo reposar mesos. En la reescriptura és quan més escric".

Té algun llibre de capçalera?

"Ara mateix acabo de llegir el *Carri de Marsala*, de Miquel Bauçà, i he tocat el cel".

Quin llibre li agradaria que fos un dels més venuts?

"*Jardí amb cangurs*, de Melcion Mateu (Edicions 62), o *El furgatori*, de Josep Pedrals (LaBreu Edicions)".

Dolors Borau

Barcelona, 1963

Taula reservada

Angle Editorial

Professora de música i dietista, Borau protagonitza una aposta d'Angle Editorial per trobar una veu nova. El seu debut beu de l'observació directa, parla de temes universals a partir dels petits detalls inserits en una quotidianitat que, com el dia de cada dia, sembla tan senzill que no ho és.

Com escriu?

"Escric quan puc, com puc, perquè tinc poc temps. Intento memoritzar-ho, i el que no em queda penso que no val la pena. Quan m'assec davant de l'ordinador puc passar-hi molta estona, em prenc hores de son. Si estic en un entorn idíl·lic, millor, però puc escriure a qualsevol lloc".

Té algun autor de capçalera?

"Recordo molt feliç l'època que llegia els russos, quan era jove. I la Mercè Rodoreda. I Shakespeare, també".

Quin llibre li agradaria que fos un dels més venuts?

"Posats a fer, un dels nostres...".